

Marija Kmetova:

Pismo.

Poglej, dragi, kaj je več: ti ali природа? Vse te dneve so take misli in vsa duša je v njih. To so zlati dnevi in to so dnevi nebes. Gledam in gledam: toliko lepote, toliko lepote!

— Tam je modra cesta.

Saj ni cesta, preproga je, mehka tenčica je in v tenčici so zvezde; zvezde rumene in bele. In zvezde se zibljejo in se smehljajo, in zvezde drhtijo v modri omami.

Nad cesto je streha.

Saj ni streha, mehki baršun je in v baršunu so lučke. Trepetaje se božajo s solničnimi bratci in se leskečejo kakor opali.

In veje in vejice so črne bolj od črnih misli.

Kam bi s to lepoto?

Noga zastane in v duši je vélika maša. In še nekaj, nekaj, kar stiska srce. In to nekaj, to je tako silno in grozno; to nekaj, saj ne vem, kam bi z njim. Prijela bi — lepoto — in bi jo dvignila daleč v svet.

In tam travnik.

Trave, trave, same trave: mehke, nežne, boječe, šegave, ponosne. In vmes so cvetke, cvetke: bele in rumene in rdeče in modričaste. In vse se ziblje in živi in šepeče. Solnce je v rožah in travah, in v solncu so zlate nitke, ki vežejo rože in trave v eno samo véliko morje lepote.

Zakaj je tako lepo?

In breze so kakor čudeži. Tako lahke so in tenke; in veje so kakor svila in še listje kakor svila.

In v vsem je duša hrepenenja.

In topoli se smehljajo v vrhovih. Ves dan se smehljajo.

In tisto véliko solnce!

Saj ni ničesar, saj ni, kar bi bilo višje in lepše od vsega tega. Saj je vse to toliko, toliko.

Pa na večere, ko ima vsak kamenček svojo senco, in so ceste vse pisane samih drobnih, drobnih senc.

In luč je kakor duša: daljna, tajna, neskončno globoka.

Spet je tisto nekaj, ki teži človeka, da bi, da bi, joj, da bi padel na zemljo in jo poljubil na sveto čelo.

In rože: astre in krizanteme in rdeča, goreča ljubezen. Vijoličaste so astre in kakor zvezde so. In belo-rdeče in čisto bele kakor sneg. V solncu žarijo in krešejo iskre toplote in lepote. Metulji sanjajo nad njimi, beli metulji, po dva in po trije in po štirje, kakor cveti se zibljejo, kakor beli oblački zlata in srebra.

Vidiš, dragi, kaj je več, ti ali priroda?

Ah, saj te slišim, saj te vidim, kako se smehljaš in praviš:

„Draga, saj bi ne bilo vsega tega, če bi ne bilo mene v tebi.“

Anton Debeljak:

Zimsko solnce.

Doline kelih širne zvrhan je z meglami,
a reka, ribnik sopeta iz polnih pljuč,
zastonj vse večno jutro čakamo na luč,
le redko solnce-hostija vzbledí nad nami.

Potem pa megleni zastòr se preporje:
zavriska, zabliska lazurni se lošč,
tle biseri v tleh in lestenci od gošč,
dragulje, demante razstavlja pogorje

Tak misel mlada kdaj v možganih se splodí,
temnečih dvomov mrak se lačno v njo podi,
ko trudna mota v dan iz motnih se povese.

Tedaj iz pleníc se poslednjih rodi:
ozarjen, ožarjen svobode se stresem
in v duši ponosni zapolje mi pesem.

Srečen - kedor povesa.

